

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף א שפות
הפיקוח על הוראת העברית

ג' בטבת תשע"ח
21 בדצמבר 2017

לכבוד:

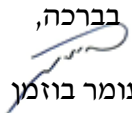
מנהלי בתי הספר העליסודיים השש"שנתיים ומנהלי החטיבות העליונות,
המדריכים והמורים לעברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים בחטיבות העליונות

**חוזר המפמ"ר להוראת העברית לשנה"ל תשע"ח(2):
שאלון הבגרות (סמל שאלון 11274) לעולים חדשים ברמה ג**

חוזר זה משלים את [חוזר המפמ"ר](#) להוראת העברית לעולים חדשים לשנה"ל תשע"ח שפורסם ב-10 באוגוסט 2017. חוזר תשע"ח(2) מפרט את התכנים שייכללו בשאלון החדש בעברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים רמה ג (סמל שאלון 11274) שיתקיים החל במועד קיץ תשע"ח (שאלון זה יתקיים רק במועדי הקיץ).

שאלון 11274 מיועד לעולים חדשים רמה ג¹, כלומר תלמידים שהגיעו לישראל והחלו ללמוד באחת מהכיתות ט-י"ב. כמו כן, רשאים להיבחן בשאלון זה תלמידים יוצאי אתיופיה המוגדרים עולים רמה ב, קרי תלמידים שהגיעו לישראל והחלו ללמוד באחת מהכיתות ד-ח. אשר על כן, השאלון יתבסס על התכנים הנלמדים במסגרת 30% ועל תכנים בסיסיים ממפרט התכנים לשאלון החיצוני במסגרת 70% (ראו חוזר מפמ"ר עברית לעולים חדשים תשע"ח). בכך יינתן מענה לעולים החדשים הניגשים לבחינת הבגרות בעברית ושזה מקרוב הגיעו ארצה.

בברכה,

תומר בוזמן

המפמ"ר על הוראת העברית

העתקים:

מר שמואל אבואב, מנכ"ל משרד החינוך
ד"ר משה ויינשטוק, יושב ראש המזכירות הפדגוגית
גב' מירי נבון, מ"מ מנהל המנהל הפדגוגי
מר משה זעפרני, מנהל אגף א שפות
גב' דסי בארי, מנהלת האגף לחינוך העליסודי
גב' מאיה שריר, מנהלת אגף קליטת תלמידים עולים
מר דויד גל, מ"מ מנהל אגף בכיר בחינות
גב' אילנה כהן, מנהלת מכון סאלד
ד"ר נורית גנץ, מדריכה ארצית – עולים חדשים, הפיקוח על הוראת העברית
המדריכות המרכזות לעברית, הפיקוח על הוראת העברית בחינוך העליסודי

¹ קראו את [חוזר המנכ"ל](#): זכויות של תלמידים עולים הנבחנים בבחינות הבגרות.

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף א שפות
הפיקוח על הוראת העברית

מועדי ההיבחנות והדיווח על-פי השאלונים וסמלי הדיווח

סמל	שם השאלון	אוכלוסייה	מועדי היבחנות* ודיווח	
			חורף	קיץ
11284	עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון 70% לעולים חדשים ברמות א רב (+מותאם)	עולים חדשים המוגדרים רמה א ורמה ב (לא כולל יוצאי אתיופיה ברמה ב): אינטרניים, אקסטרניים ונבחי משנה	✓	✓
11274	עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון 70% לעולים חדשים ברמה ג**	עולים חדשים המוגדרים רמה ג (כולל יוצאי אתיופיה ברמה ב)	✓	
11272	עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון 30% לעולים חדשים בכל הרמות**	עולים חדשים: נבחי משנה ואקסטרניים	✓	
11273	סמל דיווח על הציון הבית-ספרי 30% לעולים חדשים בכל הרמות	עולים חדשים במוסדות מוכרים	✓	✓

* אפשר להיבחן בבחינת הבגרות החל בכיתה י"א, עם זאת יש לזכור כי התקדמות ברכישת שפה תלויה, בין היתר, בתהליכי חברות ובחשיפה לדפוס השיח של השפה בחברה הקולטת. בקביעת מועד ההיבחנות יש להתחשב בהתמודדותו של התלמיד עם האתגרים בתחום החברתי, בתחום הלימודי ובתחום הלשוני וכן בוותק שלו בארץ. אנו ממליצים לאפשר לתלמידים לרכוש את השפה בהדרגה, ולהשתמש בה גם כתשתית לתפקודם הלימודי במקצועות האחרים, גם אם הדבר מחייב את דחיית מועד ההיבחנות לכיתה י"ב.

** כיוון שהשאלונים הללו ברמה בסיסית וכוללים חלק מצומצם מתוכנית הלימודים, לא תינתן התאמה נוספת לנבחנים הזכאים לשאלון מותאם. השאלון עצמו ייתן את המענה גם לזכאים לשאלון המותאם.

מפרט התכנים לשאלון 11274, עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים רמה ג
להלן הנושאים שייכללו בבחינת הבגרות בשאלון 11274. הדגשים להוראה יינתנו בהדרכות
ובהשתלמויות.

משך הבחינה: שלוש שעות

פרק הבנת הנקרא (כ־60 נקודות)

- הבחינה תכלול שניים-שלושה מאמרים מקוריים או מעובדים בהיקף כולל של 750-800 מילים.
 - ייתכנו קטעים קצרים, טקסטים זעירים (כגון כותרות, פרסומות ופתגמים) וקטעי דיאלוג או שיחה. בתוך כך ייתכנו טקסטים בלתי רציפים וחזותיים. כל זאת מבלי לחרוג מהיקף המילים שצוין לעיל.
 - הטקסטים יהיו בסוגות השונות: טקסט מידע, טקסט טיעון וטקסט שימושי (מדריך-מפעיל).
 - הטקסטים יילקחו ממאגרי מידע מקוונים ושאינם מקוונים וממקורות מגוונים, כגון ספרי לימוד, עיתונים, כתבי עת בהקשרים אישיים, ציבוריים, תעסוקתיים וכדומה.
- פרק ההבנה יכלול שאלות בזיקה לכל אחד מן הטקסטים וכן שאלות ממזגות. השאלות תהיינה בממדי ההבנה השונים:
 - איתור מידע: נגישות ואחזור מידע בטקסט, חיפוש טקסט רלוונטי ומיון מידע
 - הבנה: ייצוג של משמעות מילולית, אינטגרציה והסקת מסקנות
 - הערכה ושיקוף: הבעת דעה והנמקתה בהתבסס על הטקסטים, הערכה האיכות והמהימנות, הערכה של תוכן וצורה, זיהוי של עימות והתמודדות עימו
 - תיתכנה שאלות על אוצר מילים וביטויים הקשרי מן הטקסטים.

פרק ההבעה בכתב (כ־25 נקודות)

בפרק זה תיתכנה מטלות כתיבה שונות בהיקפים שונים. היקף הכתיבה המרבי למטלת כתיבה הוא כ־150 מילים.
הנבחן עשוי להידרש לסוגי הכתיבה האלה:

הבעת עמדה והנמקתה;
מכתב למטרות מגוונות: הבעת תמיכה-ביקורת-התנגדות, קריאה לפעולה, מכתב אישי;

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף א שפות
הפיקוח על הוראת העברית

פרק הלשון (כ"5 נקודות)

בפרק זה ייכללו הנושאים האלה:

- **שם העצם ושם התואר:**
 - מינו של שם העצם, לרבות מילים שכיחות בלא סממן חיצוני של המין (כגון אבן, עיר, יום)
 - ריבוי שמות העצם, לרבות צורות ריבוי החורגות מהמערכת (כגון שולחן-שולחנות, ביצה-ביצים)
 - צירוף שם עצם ושם תואר והתאמת שם התואר לשם העצם במין ובמספר
 - נטיית השייכות של שם ביחיד וברבים, המרת הכינוי החבור בכינוי פרוד ולהפך
 - יידוע השם: ה"א היידוע, מילות היחס + תווית היידוע (בְּבִית, מִבְּיַת, מֵהַבֵּית)
 - **הפועל:**
 - הפיכת שם הפועל לפועל נטוי בתוך משפט
 - התאם במין ובמספר בין הפועל לשם במשפט
 - **מילות היחס:**
 - נטיית מילות היחס השונות (ב, ל, מן, אצל, על יד, בשביל, בין, אל, על, מעל, אחרי, מאחורי, לפני, בלעדי, עלידי)
 - התאמת מילות היחס ואותיות היחס המוצרכות לפועל
 - מילת היחס **את** לפני מושא ישיר מיועד
 - **תחביר:**
 - פירוק, הרכבה ויצירה של משפטים. יש לעמוד עם התלמידים על סוגי המשפטים האלה:
 - משפטי סיבה ותוצאה
 - משפטי ניגוד והשוואה
 - משפטי תכלית
 - משפטי זמן
 - יש להתמקד בשימוש התקין ובמשמעות הסמנטית של הקשרים בתוך הקשר במסגרת המשפט או יחידת השיח.
 - יצירת משפטים בעלי סדר מילים תקין והגיוני
- **שם המספר:**
 - הבחנה בין זכר לנקבה במספר המונה ובמסדר הסודר (במספרים 1-100 בלבד)